

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง การขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร
หรือสถานที่สะสมอาหารในสถานที่ราชการ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้มีหนังสือเพื่อขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาออกใบอนุญาตและหนังสือรับรองการแจ้งกรณีนี้ที่สถานประกอบกิจการอยู่ในสถานที่ราชการ

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้รับเรื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีหน่วยงานราชการหรือโรงเรียน มีผู้ประกอบการเอกชนประกอบกิจการร้านอาหารในหน่วยงานราชการหรือโรงเรียน โดยผู้ประกอบการเอกชนขายอาหารให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการหรือขายอาหารแก่นักเรียนในโรงเรียน หน่วยงานราชการหรือโรงเรียน จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไร นั้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการจึงขอหารือท่าน กรณีหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนที่มีผู้ประกอบการเอกชนจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนในลักษณะที่เป็นการค้า ดังนี้

๑. หน่วยงานราชการหรือโรงเรียน ต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่หรือไม่ หากต้องขออนุญาต หน่วยงานราชการหรือโรงเรียน ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ อย่างไร

๒. หากหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนไม่ต้องขออนุญาต แต่สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารยังเปิดดำเนินการอยู่ บุคคลใดต้องดำเนินการขออนุญาตหรือไม่ อย่างไร

กรมอนามัยได้วิเคราะห์ข้อกฎหมายและประเด็นข้อหารือประกอบการพิจารณาให้ความเห็น ดังนี้
ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ ๑ : หน่วยงานราชการหรือโรงเรียน ต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่หรือไม่ หากต้องขออนุญาต หน่วยงานราชการหรือโรงเรียน ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ อย่างไร

ข้อหารือ ๒ : หากหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนไม่ต้องขออนุญาต แต่สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารยังเปิดดำเนินการอยู่ บุคคลใดต้องดำเนินการขออนุญาตหรือไม่ อย่างไร

ความเห็น : การขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้น ให้พิจารณาตามข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายเป็นสำคัญ โดยเมื่อเทียบเคียงตาม “แนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อควบคุมสุขลักษณะของโรงครัว และร้านอาหารในโรงพยาบาล” ประกอบกับบันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย เรื่องเสรีจที่ ๑๔/๒๕๖๒ และเรื่องเสรีจที่ ๓๓/๒๕๖๔ ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

กรณีที่ ๑ หากราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนให้ผู้ประกอบการเอกชนเช่าพื้นที่เพื่อจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร หรืออาจดำเนินการในลักษณะที่หน่วยงานราชการหรือโรงเรียนจัดตั้งร้านค้าสวัสดิการตามระเบียบสวัสดิการภายในของหน่วยงาน และมีการจำหน่ายให้ผู้ซื้อหรือผู้บริโภค ซึ่งเข้าข่ายเป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการค้า ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวจะต้องขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๙๓๔๗ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

ตามมาตรา ๓๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้มีบทบัญญัติกำหนดข้อยกเว้นให้หน่วยงานราชการที่ดำเนินกิจการสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่ที่เสิร์ฟอาหารไม่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นไว้แต่อย่างใด ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาดำเนินการได้ ๒ รูปแบบ อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) ให้ผู้ค้าแต่ละรายยื่นขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหาร แล้วแต่กรณี โดยจัดพื้นที่ที่ใช้ดำเนินกิจการของผู้ค้าแต่ละรายให้เป็นสัดส่วนชัดเจน เพื่อให้สะดวกต่อการควบคุมดูแลด้านสุขลักษณะของการประกอบกิจการ และการวัดพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาต หรือออกหนังสือรับรองการแจ้งของราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ผู้ค้าจะได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหาร รายละเอียด ๑ ฉบับ

(๒) ให้ผู้ดำเนินการของหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนดังกล่าวมายื่นขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหาร แล้วแต่กรณี เพียงใบเดียว โดยจะต้องควบคุมดูแลให้ผู้ค้าแต่ละรายปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดด้วย

กรณีที่ ๒ หากราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนมีโรงอาหารหรือศูนย์อาหาร หรืออาคารสถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ในหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนนั้น มีการประกอบอาหาร หรือปรุงอาหาร หรือเก็บอาหารไว้เพื่อเป็นสวัสดิการให้แก่บุคลากรหรือนักเรียน โดยไม่ได้รับเงินค่าอาหารดังกล่าวจากบุคลากรหรือนักเรียน ซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการค้า กรณีนี้ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งสำหรับการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหารจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองดูแลสุขภาพของผู้บริโภค หน่วยงานราชการหรือโรงเรียนสามารถนำหลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาปฏิบัติให้ถูกต้องตามสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ในการปรุงประกอบอาหารภายในหน่วยงานราชการหรือโรงเรียนด้วยก็ได้

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

^๒ มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช่เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๗ ก่อนการจัดตั้ง